

**Aleksander
Kamiński**

działacz harcerski, twórca zuchów,
dziennikarz oraz pisarz. Uczestniczył
w organizowaniu Szarych Szeregów.
Czynnie uczestniczył w pracach or-
ganizacji małego sabotażu „Wawer”,
której był komendantem.

Narodziny dziel-
ności
Antek Cwaniak

motywy

miłość
ojczyzna
przyjaźń
historia

Kamienie na szaniec

Warszawa

1944 - druga wojna
światowa

*Historia trzech przyjaciół walczących podczas powsta-
nia Warszawskiego w jednym oddziale*

Czas powstania:

XX w.
współczesność

Gatunek lit.:

powieść

Rodzaj:

epika

wydarzenia

1. Wybuch wojny.
2. Wymarsz drużyny z Warszawy.
3. Pomoc rannym z pociągu.
4. Powrót do miasta.
5. Aresztowanie ojca Alka.
6. Działalność w Małym Sabotażu.
7. Dywersje.
8. Aresztowanie Rudego.
9. Przesłuchania i tortury.
10. Zośka postanawia uratować przyjaciela.
11. Odwołana akcja.
12. Akcja pod Arsenalem i odbicie Rudego.
13. Alek zostaje ranny.
14. Ostatnie chwile życia Alka i Rudego.
15. Śmierć Alka.
16. Śmierć Rudego.
17. Pechowa akcja pod Czarnocinem.
18. Aresztowanie Zośki.
19. Śmierć Zośki.

Jeżeli coś kochasz, to walcz o to, nawet gdyby ta
walka miała oznaczać śmierć.

bohaterowie

Tadeusz Zawadzki ps. Zośka - poległ 20 sierpnia 1943 r., wysoki, szczupły, wysportowany, obdarzony niemal dziewczęcą urodą, o delikatnej cerze i regularnych rysach, jasno-niebieskich oczach i jasnych włosach, posiadał też niezwykle talent przywódczy.

Aleksy Dawidowski, ps. Alek - zmarł w wyniku odniesionych ran 30 marca 1943 r., podharc mistrz, członek podziemnej organizacji Wawer, był wysokim, szczupłym chłopcem o niebieskich oczach i jasnych włosach, ciągle się uśmiechał, mówił szybko, wymachując przy tym rękami.

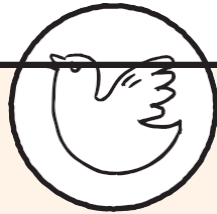
Jan Bytnar, ps. Rudy - zmarł na skutek odniesionych ran i skatowania przez gestapo 30 marca 1943 r., był chłopcem drobnym i szczupłym, o piegowatej twarzy i rudych włosach, odznaczał się wybitną inteligencją, był skromny i delikatny wobec przyjaciół.

A kiedy trzeba, na śmierć idą po kolei, Jak kamienie przez Boga rzucane na szaniec... Kończysz w tym miejscu opowieść, choć walka toczy się dalej. Nieubłagana sprawiedliwość powoli, lecz nieodwołalnie zbliża karzącą dłoń ku gardłom zbrodniarzy świata. We krwi i męce tworzenia rodzi się polski świat. Jutra, zamglony chaosem chwili. Walka trwa. Trzeba przerwać tę opowieść. Opowieść o wspaniałych ideałach BRATERSTWA i SŁUŻBY, o ludziach, którzy potrafią pięknie umierać i PIĘKNIE ŻYĆ.

**Trzech przyjaciół jednego dnia z trudnym zadaniem zmierzyć się ma
Robię to, co słuszne, lecz trudny wybór podjąć muszę.
Wszyscy trzej ze śmiercią się spotkaliśmy, lecz swój cel**

pewnego dnia osiągnęliśmy.

Mały Książę

Ziemia, różne planety, po których podróżował Mały Książę.

8 dni - współczesność

Jest to utwór o przedstawieniu nadrzędnych wartości w życiu każdego człowieka, takich jak: przyjaźni, miłości, czynienia dobra, walki z cierpieniem

**Antoine
de Saint-
Exupéry**

(1900-1944)
francuski pilot,
pisarz i poeta

„Nocny lot”,
„Ziemia, planeta
ludzi”

Czas powstania:

XX wiek

literatura współczesna

Gatunek lit.:

baśń, powiastka filozoficzna,
opowiadanie

Rodzaj:

epika

wydarzenia

1. Wspomnienia pilota.
2. Wypadek na Saharze.
3. Spotkanie Małego Księcia.
4. Opowieści Małego Księcia.
5. Opieka nad różą.
6. Podróżowanie po planetach.
7. Podróż na Ziemię.
8. Spotkanie żmii.
9. Oswajanie lisa.
10. Dojście do studni.
11. Pojawienie się żmii.
12. Pożegnanie z pilotem.
13. Powrót na planetę.

Świat dorosłych i świat dzieci został przedstawiony na zasadzie kontrastu. O Dorosły nie potrafi dostrzec tego, co widzi się tylko sercem.

motywy

miłość
przyjaźń
podróż

bohaterowie

Mały Książę - władca Asteroidy B-612, podróżował po innych planetach, przybył na Ziemię w poszukiwaniu przyjaciela i znalazł go w osobie pilota.

Pilot - jest dorosłym, samotnym człowiekiem, który zachował zdolność czystego, szczerego, dziecięcego spojrzenia na świat. Jest przyjacielem Małego Księcia.

Róża - jest piękna, świadoma swej urody i czaru. Przybyła na planetę Małego Księcia jako małe ziarenko. Róża zachowuje się jak piękna kobieta, jest kapryśna i żąda opieki oraz komplementów.

Lis - zwykle jest uważany za alegorię cech negatywnych, natomiast Mały Książę oswaja go i zaprzyjaźnia się z nim.

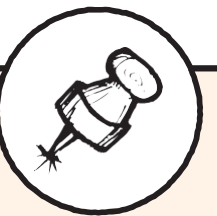
Właściciele innych planet: Pijak, Bankier, Geograf, Król, Próżny, Latarnik

A oto mój sekret. Jest bardzo prosty: dobrze widzi się tylko sercem. Najważniejsze jest niewidoczne dla oczu...

Dla całego świata możesz być nikim, dla kogoś możesz być całym światem.

Idąc prosto przed siebie nie można zejść daleko...

Na zawsze ponosisz odpowiedzialność za to, co oswoiłeś.

Pilot po rozbiciu się na Saharze spotkał Małego Księcia, który opowiedział mu, jak trafił na Ziemię, zwiedzając inne planety. Po tych wydarzeniach książę wrócił do siebie.

Arkady
Fiedler

1894-1985

polski pisarz, dziennikarz
i podróżnik

Wyspa Robinsona,
Orinoko,
Wyspa kochających
lemurów

motywy

konflikt
ojczyzna
przyjaźń
historia
wojna
bitwa

Dywizjon 303

Wyspy Brytyjskie

sierpień-wrzesień 1940 r.
II wojna światowa

Polacy pomagają Anglikom w bitwie o Anglię

Czas powstania:

XX w.
współczesność

Gatunek lit.:

Literatura wojenna

Rodzaj:
epika

wydarzenia

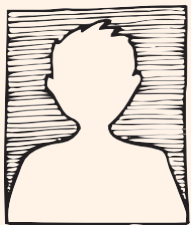
1. Początek Bitwy o Anglię.
2. Pierwsza akcja polskich pilotów.
3. Dowód przyjaźni.
4. Zwycięstwo sierżanta Karubina.
5. Zaskakujące sukcesy Dywizjonu 303.
6. Starcie z Dornierami.
7. Zaskoczenie porucznika Urbanowicza.
8. Podporucznik Daszewski w niebezpieczeństwie.
9. Przygoda porucznika Zumbacha.
10. Sierżant Wünsche w niebezpieczeństwie.
11. Kolejny sukces.
12. Taniec śmierci wroga.
13. Historia sierżanta Frantiszka.
14. Zasługi obsługi naziemnej.
15. Triumf Witolda Urbanowicza.
16. Obalone mity.
17. Decydująca walka.
18. Ostateczna klęska Luftwaffe.
19. Uznanie dla Polaków

Polacy przyczynili się do obrony
Wielkiej Brytanii.

[illegible]

~ Sabaton, Aces in Exile

Adam
Mickiewicz

jeden z najwybitniejszych
twórców polskiego romanty-
zmu, XVIII w., członek Towa-
rzystwa Filomatów i Filaretów

Reduta Ordon
Sonety Krymskie

motywy

kara
historia
duchy

Dziady cz. II

cmentarna kaplica,
Litwa

przeddzień Zaduszek,
wieczór

*Wieśniacy pod kierunkiem Guślarza odprawiają rytuał
dziadów, (przywołanie pokutujących dusz, żeby mogły
odbyć swoją karę za błędy i przewinienia)*

Czas powstania:
wiek XIX
romantyzm

Gatunek lit.:
dramat romantyczny

Rodzaj:
dramat

wydarzenia

1. Gromadzenie się ludzi w kaplicy, pod przewodnictwem Guślarza.
2. Początek rytuału.
3. Przywołanie dusz lekkich - pojawienie się Józia i Rózi.
4. Prośba duchów dzieci o ziarenka gorczycy.
5. Przywołanie dusz ciężkich - pojawienie się widma Złego Pana.
6. Prośba złego pana o wodę, przybycie nocnych ptaków, mszczących się za jego uczynki.
7. Opowieści Kruka i Sowy, odejście Złego Pana.
8. Przywołanie dusz średnich - pojawienie się Zosi.
9. Nieudana próba ściągnięcia zjawy Zosi na ziemię.
10. Przepowiednia Guślarza.
11. Przywołanie wszystkich dusz i otwarcie kaplicy.
12. Pojawienie się milczącego widma podążającego za jedną z wieśniaczek.

II cz. Dziadów to **utwór o charakterze moralnym**. Nie ma winy bez kary. Widma przybywają m.in. po to, by ostrzec jeszcze żyjących, przekazują im prawdy moralne i w ten sposób uczą jak żyć, by zasłużyć na miano człowieka. Duchy uczą, że należy zaznać w życiu cierpienia, ponieważ inaczej nie będziemy umieli docenić szczęścia, zdrowia, spokoju.

bohaterowie

Guślarz – przewodniczący ceremonii tytułowych Dziadów, pomaga odpędzać zabłąkane dusze

Zabłąkane dusze:

Józio i Rózia - dusze lekkie, przyczyną ich niedostania się w zaświaty było niezaznanie goryczy (cierpienia)

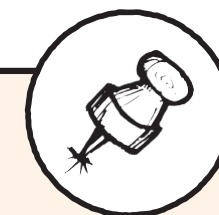
Zły Pan - duch ciężki, nie dostał się w zaświaty, ponieważ gdy żył był bezlitosny i nieempatyczny

Zosia - duch pośredni, pasterka, która nie dostała się w zaświaty, gdyż bawiła się uczuciami innych mężczyzn

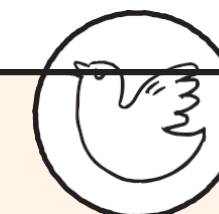
Widmo - ostatni duch, widać było, że ma zranione serce. nie dał się przepędzić mimo zaklęć guślarza

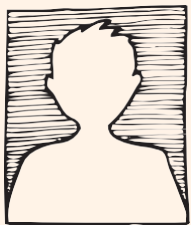
Ciemnowszędzie, głuchowszędzie, Coto będzie, coto będzie?

*Bo kto nie był ni razu człowiekiem,
Temu człowiek nic nie pomoże.*

**Guślarz duchy
przywołuje Dziady tu się
odprawuje! Już przybyli
Józio, Rózia, Oraz ich
dziecięca buzia Widmo
błąka się po ziemi Nie ma
żadnej już nadziei**

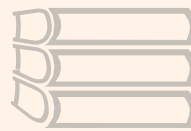

**Juliusz
Słowacki**

1809-1849

Obok Adama Mickiewicza
uznawany za jednego z naj-
większych przedstawicieli
polskiego romantyzmu.

Kordian
Beniowski

motywy

miłość
konflikt
zbrodnia
kara

Balladyna

okolice jeziora Gopła

czasy prasłowiańskie

*Walka dwóch sióstr o serce mężczyzny zakończona
morderstwem.*

Czas powstania:

XIX wiek
romantyzm

Gatunek lit.:

tragedia

Rodzaj:
dramat

wydarzenia

1. Rozmowa Kirkora z pustelnikiem oraz przydatna rada.
2. Opowieść Filona o jego kochance.
3. Podstęp Goplany.
4. Spotkanie króla z siostrami.
5. Zakochanie w obu pannach.
6. Zawody w poszukiwaniu malin.
7. Zbrodnia Balladyny i wyrzuty sumienia.
8. Blef o ucieczce siostry.
9. Odnalezienie ciała przez Filona.
10. Krwawa plama na czole morderczyni.
11. Ślub Balladyny i Kirkora.
12. Wyprawa księcia.
13. Zamknięcie matki w wieży na zamku.
14. Przekazanie korony Kirkorowi.
15. Balladyna u Pustelnika.
16. Zabójstwo posłańca od Kirkora przez Balladynę i Kostryna.
17. Uczta w zamku.
18. Wypędzenie wdowy.
19. Powiadomienie księcia o kradzieży korony.
20. Wdowa u Pustelnika.
21. Śmierć Grabca z rąk Balladyny, nowa panidworu.
22. Decyzja o zabiciu Kirkora i Pustelnika.
23. Zabójstwo obu postaci.
24. Otrucie Kirkora przez Balladynę.
25. Sąd.
26. Śmierć królowej przez piorun.

Kontrast między dwiema siostrami,
podstępność Balladyny, scena zabójstwa w
lesie

bohaterowie

Balladyna - główna bohaterka, córka ubogiej wdowy, zginęła od uderzenia pioruna, wydając na siebie wyrok

Alina - siostra B., uosobienie dobroci i uczciwości, została zabita przez B.

Wdowa - matka B. i A., ginie na torturach, nie chcąc wyjawić imienia złej córki

Kirkor - bogaty książę, szuka żony

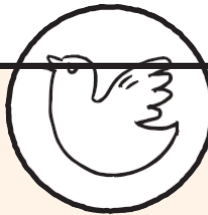
Pustelnik - król Popiel III wygnany przez swojego brata

Pozostali: **Grabiec** - syn zakrystiana, pijak, kochanek Balladyny i obiekt uczuć Goplany; **Filon** – pasterz; **Fon Kostryn** - rycerz Kirkora; **Gralon** - posłaniec Kirkora; **Goplana** - nimfa, królowa jeziora Gopło; **Skierka** - oddany i pracowity sługa Goplany; **Chochlik** - leniwy sługa Goplany

Przysięgam sobie samej, w oczach Boga, Być sprawiedliwą. – Balladyna (...) bo wszakże wiele by się strachu Przez jeden dzień zatarło tajemniczą ciszą. Terazwszystkonanowoodradzasięzwarzą Okropniejszą. – Zadzroszczę tej, co dzisiaj rano Mną była.” – Balladyna

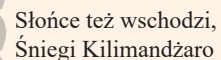

Wdowa dwie córeczki
miała **Które** w królu
rozkochała!
Jedna drugą wtem zabiła,
Matki swej nie
przeprosiła,

Amerykański pisarz i dziennikarz.
Klasyczny przedstawiciel literatury amerykańskiej.

trzy dni, XX wiek

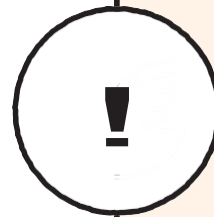
Opowieść o odrzuceniu przez społeczeństwo, upartym dążeniu do celu i przemianie, która może się dokonać za pośrednictwem błahostki.

XX wiek współczesność

Nowela, literatura marynistyczna

Rodzaj:
epika

1. Nieudane łowy.
2. Wyprawa na morze.
3. Połknięcie haczyka przez marlina.
4. Długa walka z rybą.
5. Atak rekinów.
6. Potyczka z drapieżnikami.
7. Droga powrotna ze szkieletem ryby.
8. Przygnębianie rybaka.
9. Podziw dla wyczynu Santiago.

Nigdy nie można się poddawać i zawsze trzeba dążyć do wyznaczonego celu, nie zwracając uwagi na przeciwności.

motywy

przyjaźń
historia
przeciwności
walka
zwycięstwo
starość

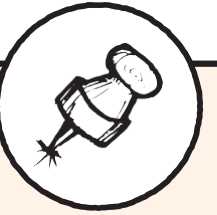
bohaterowie

Santiago - stary rybak, miłośnik baseballu, samotnik - przyjaźnił się tylko z Manolinem, biedny; spalona skóra, okaleczone dłonie, wesołe oczy wkolorze morza; spokojny, zrównoważony.

Manolin - młody chłopiec; pracuje z Santiago, który jest jego autorytetem; dojrzały i odpowiedzialny; wierzy, że Santiago złowi wielką rybę, wyrozumiały, czuły.

*Człowiek nie jest stworzony do klęski - powiedział. -
Człowieka można zniszczyć, ale nie pokonać.*

**Połów z wątlą zdobyczą,
ale wielkim zwycięstwem moralnym.**

